

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ

ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោក នួន ជា

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៣

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្ទើរឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះ: សាធារណៈ/Public

ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

**ឧបសម្ព័ន្ធបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឯកសារនៃកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ប្រែសាក្សី
និងប្រតិចារឹកនានា**

ដាក់ដោយ:

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា

ស៊ុន អរុណ

Victor KOPPE

ព្រ៉ាំ ផល្លា

ស្ទួន វិសាល

Joshua ROSENSWEIG

Forest O'NEILL GREENBERG

បម្រុងជូន:

សហជនជាប់ចោទ

សហព្រះរាជអាជ្ញា:

ជា លាង

Andrew CAYLEY

សហមេធាវី តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពេជ អង្គ

Elisabeth SIMONNEAU-FORT

សហមេធាវីការពារក្តី នួន ជា (“ក្រុមមេធាវីការពារក្តី”) តាមរយៈនេះ សូមដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមនា ពេលនេះ និងឧបសម្ព័ន្ធក្នុងជាមួយចំនួនបី ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការជំទាស់ទៅនឹងសំណើសុំឱ្យទទួលយក កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងប្រតិចារិកនានា (“ការជំទាស់”)¹ ៖

1. នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានដាក់ការជំទាស់ យោងតាម ការណែនាំមុនៗរបស់អង្គជំនុំជម្រះ។ ដូចដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានបង្ហាញនៅក្នុងការជំទាស់ នោះរួចហើយ ទំហំនៃសម្ភារៈដែលបានស្នើសុំដាក់បញ្ចូលជាភស្តុតាងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានបង្កើតជាការវាយតម្លៃជាលក្ខណៈបុគ្គលយ៉ាងពេញលេញលើ សម្ភារៈនោះ ដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីមានសិទ្ធិទទួលបាន ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងមិនអាចធ្វើទៅបាន។ ក្រុមមេធាវី ការពារក្តីបានធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញតាមផ្នែក និងតាមលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ លើកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយទាំងឡាយដែលត្រូវបានជ្រើសរើសជាជំនួសវិញ។
2. នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់បញ្ជីដែលបានកែសម្រួលឡើងវិញ ស្តីពីកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ និងពាក្យបណ្តឹងនានា ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំឱ្យ ទទួលយកធ្វើជាភស្តុតាង²។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការផ្លាស់ប្តូរកន្លែងដាក់ការជំទាស់នានាដែល បានរៀបចំកាលពីពេលមុន ចូលទៅក្នុងបញ្ជីថ្មីៗទាំងអស់នោះ បាននាំឱ្យមានភាពស្មុគស្មាញ ដែលមិននឹកស្មានដល់ និងបានរារាំងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដាក់ការជំទាស់ពេញលេញ ត្រឹមថ្ងៃទី ២៦

¹ ឯកសារលេខ E-223/2/8 “ការជំទាស់ទៅនឹងសំណើសុំដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនូវកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ ចម្លើយសាក្សី និងប្រតិចារិក” ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ លេខERN 00902855-00902872 “ការជំទាស់”។

² ឯកសារលេខ E-278 “សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា អំពីឧបសម្ព័ន្ធទី ១២ និងទី ១៣ ដែលបានកែសម្រួល ឡើងវិញ ក្នុងបញ្ជីឯកសារសម្រាប់សវនាការរបស់ខ្លួន អនុលោមតាមវិធាន ៨០(៣) (កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី និងពាក្យបណ្តឹង) ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ (“សំណើសុំចុងក្រោយរបស់ ក.ស.ត”) ERN 00897846-00897861 ។ សូមមើលផងដែរ ឯកសារលេខ E-278.3 “ឧបសម្ព័ន្ធទី ១២ ដែលបានកែសម្រួល - កំណត់ហេតុស្តាប់ ចម្លើយសាក្សី” ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ERN 00897898-00898008។ ឯកសារលេខ E-278.4 “ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៣ ដែលបានកែសម្រួល - ពាក្យបណ្តឹង” ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ERN 00898009-00898030 (រួមជាមួយ “ឧបសម្ព័ន្ធនានាដែលបានកែ សម្រួល”)។

ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣^៣។ ឧបសម្ព័ន្ធនានាដែលបានភ្ជាប់នៅពេលនេះ បានផ្តល់នូវភាពជាក់លាក់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការជំទាស់ដាច់ខាតដែលបានវិវត្តន៍នៅក្នុងការជំទាស់។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងអស់ នេះបានពន្យល់ពីវិសាលភាពនៃការពិនិត្យមើលឡើងវិញរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី និងពីខ្លឹមសារ នៃឧបសម្ព័ន្ធនានា។

វិសាលភាពនៃការពិនិត្យមើលឡើងវិញ

- 3. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានពិនិត្យមើលឡើងវិញជាលក្ខណៈបុគ្គលលើ (i) សំណើសុំពាក់ព័ន្ធដំណាក់ កាលទី ១^៤ និង សំណើសុំពាក់ព័ន្ធដំណាក់កាលទី ២^៥ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។ និង (ii) សេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងអស់ដែលបានយោងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៣,៤,៥,៦,៧ និង ៩ (កំណត់ត្រីម គោលនយោបាយផ្តាស់ទីលំនៅប្រជាជន) នៃសំណើសុំបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា^៦ ដែលមិន ត្រូវបានកត់ចំណាំដោយអក្សរ “a&c” ដើម្បីសម្គាល់ពី ទង្វើ និងការប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទ ឡើយ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានពិនិត្យមើលឡើងវិញបន្ថែមទៀតលើកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ ចម្លើយជាច្រើននៅលើឧបសម្ព័ន្ធដូចគ្នាទាំងអស់នោះ ដែលត្រូវបានចំណាំដោយអក្សរ “a&c” ។ សម្រាប់សំណងហេតុនានាដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងការជំទាស់ ចម្លើយណាមួយដែលហួស វិសាលភាពនៃការពិនិត្យមើលឡើងវិញនេះ គឺមិនអាចទទួលយកបានទេ ពីព្រោះវាហួសពី វិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០១ ឬពីព្រោះវាមានភស្តុតាងដែលមិនត្រូវបានកោសលុបស្តីពី

---

³ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានរកឃើញនៅពេលក្រោយមកទៀតថា ឧបសម្ព័ន្ធដែលបានកែសម្រួលទំនងជារួមបញ្ចូលនូវ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនានាដែលមិនមាននៅក្នុងបញ្ជីមុនៗ និងមានភាពស្នាក់ស្នើក្នុងការដាក់ឧបសម្ព័ន្ធទាំងអស់នេះ ដោយមិនយល់ពេញលេញថាតើឧបសម្ព័ន្ធទាំងនោះរួមបញ្ចូលអ្វីខ្លះ។ សូមមើលកថាខណ្ឌ ៧ ដល់ ៩ សូមមើលខាងក្រោម។

⁴ ឯកសារលេខ E-208 “សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យទទួលយកចម្លើយសាក្សីពាក់ព័ន្ធនឹង ការផ្តាស់ទីលំនៅ ប្រជាជននៅដំណាក់កាលទី១” ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១២ ERN 00816842-00816851 ។

⁵ ឯកសារលេខ E-208/2 “សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យទទួលយកចម្លើយសាក្សីនានាដែល ទាក់ទងនឹងដំណាក់កាលទី២ នៃការជម្លៀសប្រជាជន និងបញ្ជាក់ភស្តុតាងផ្សេងទៀត ជាមួយឧបសម្ព័ន្ធសម្ងាត់ II, III និង ឧបសម្ព័ន្ធ IV សាធារណៈ”។

⁶ ឯកសារលេខ E-96/8 “សំណើបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនូវ កំណត់ ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងប្រតិចារឹក ជាមួយនឹងឧបសម្ព័ន្ធសម្ងាត់ពី ១ ដល់ ១៦” ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១២ ERN 00828859-00828873 ។

ទង្វើ និងការប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទ^៧។

- 4. ដោយសារតែខ្វះធនធាន ក្រុមមេធាវីការពារក្តីមិនបានពិនិត្យមើលឡើងវិញលើកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយទាំងឡាយ ដែលបានដាក់ដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កាលពីថ្ងៃទី ៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៣ ឡើយ^៨។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការជំទាស់ទាំងឡាយអាចអនុវត្តបានដោយសមភាពចំពោះកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយទាំងអស់នោះ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនបានកោសលុបភ័ស្តុតាងស្តីពី ទង្វើ និងការប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៅតុលាការ *មិនអចិន្ត្រៃយ៍* យោងតាមការលើកឡើងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ^៩។

ការពន្យល់អំពីឧបសម្ព័ន្ធដែលបានភ្ជាប់ជាមួយ

- 5. ឧបសម្ព័ន្ធទី ១ និងទី ២ គឺជាសំណើចម្លងនៃឧបសម្ព័ន្ធទី ១២ និងទី ១៣ ដែលបានកែសម្រួល និងដែលត្រូវបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងសំណើសុំចុងក្រោយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា^{១០}។ ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ គឺជាសំណើងាយយល់នៃឧបសម្ព័ន្ធទី ១១ (ប្រតិចារិកសំណុំរឿង ០០១) ដែលបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា នៅក្នុងខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១។ ការជំទាស់

---

⁷ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីមួយចំនួនដែលមានក្នុងបញ្ជី ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ១២ នៃសំណើបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ដែលបានលើកឡើងស្តីពីការ កំណត់គោលដៅរបស់មន្ត្រីសាធារណរដ្ឋខ្មែរ ហេតុដូច្នោះហើយ គឺស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្តីបច្ចុប្បន្ន។ នៅពេលដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានកត់សម្គាល់ទាក់ទិននឹងកំណត់ ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាលក្ខណៈបុគ្គលមួយចំនួន ភ័ស្តុតាងស្តីពីគោលនយោបាយបែបនេះមិនត្រូវគ្នាទេ ហើយក៏បង្កើតបានជាបញ្ហាដែលនៅមានរវាងភាគីនានា ហេតុដូច្នោះហើយ មិនអាចទទួលយកបានទេ។ *សូមមើល* ឯកសារលេខ E-96/8/1 “ចម្លើយតបរបស់មេធាវីនិងសំណើបន្ថែមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី និង ប្រតិចារិក” កថាខណ្ឌ ១២ ដល់ ១៣។

⁸ ឯកសារលេខ “ចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខទៅនឹងសេចក្តីណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីការស្នើសុំឱ្យទទួលយកភ័ស្តុតាងកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងឯកសារផ្សេងទៀត (ភ្ជាប់ជាមួយនឹងឧបសម្ព័ន្ធសម្ងាត់ និង សម្ងាត់បំផុត) ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៣ ERN 0892286-0892299។

⁹ សំណើសុំចុងក្រោយរបស់ ក.ស.ព កថាខណ្ឌ ៣២។

¹⁰ តារាងចំនួនបី ដែលសម្គាល់លេខ ERN ត្រូវបានដកចេញដើម្បីទុកចន្លោះទំនេរ។

នានាត្រូវបានភ្ជាប់នៅក្នុងតារាងមួយនៅខាងចុង និងស្ទើរតែជាឧទាហរណ៍ជាក់លាក់ទាំងអស់ នៃប្រភេទទាំងបួនដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងការជំទាស់។ ការជំទាស់ត្រូវបានបង្ហាញតាមរយៈ ចំណាត់ថ្នាក់ដូចខាងក្រោម៖

- ក. “វិសាលភាព”៖ ស្ថិតក្រៅវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០១¹¹។
- ខ. ‘A&C’ ៖ រួមបញ្ចូលនូវភស្តុតាងស្តីពី ទង្វើ និងការប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទ។ ព័ត៌មាននៅក្នុងរង្វង់ក្រចកផ្តល់នូវព័ត៌មានលម្អិត ឧបមាដូចជា នៅពេលដែលកំណត់ហេតុ នៃការស្តាប់ចម្លើយ និងយោបល់ដៅទៅលើ នួន ជា ផ្ទាល់ ឬទៅលើទង្វើ និងការប្រព្រឹត្ត របស់ក្រុមមួយដែលរូបគាត់ត្រូវបានលើកឡើងថាជាសមាជិករបស់ក្រុមនោះ¹²។
- គ. “ភាពនៅជិត”៖ រួមបញ្ចូលនូវភស្តុតាងស្តីពីការប្រព្រឹត្តដែលនៅជិតនឹងជនជាប់ចោទ ។ ការពណ៌នាលម្អិត សង្ខេប ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងរង្វង់ក្រចក¹³។
- ឃ. “រចនាសម្ព័ន្ធ”៖ រួមបញ្ចូលនូវភស្តុតាងស្តីពីរចនាសម្ព័ន្ធផ្នែករដ្ឋបាល ផ្នែកទំនាក់ទំនង ឬផ្នែកយោធា។ ការពណ៌នាលម្អិត សង្ខេប ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុង រង្វង់ក្រចក¹⁴។
- ង. ការជំទាស់ផ្សេងៗទៀតដែលអាចអនុវត្តបាន ចំពោះកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ ចម្លើយជាលក្ខណៈបុគ្គល។

6. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមគូសបញ្ជាក់ថា ការជំទាស់នានាដែលមានក្នុងបញ្ជីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធដែល បានភ្ជាប់ជាមួយ ពាក់ព័ន្ធតែជាមួយនឹងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តី បានពិនិត្យមើលឡើងវិញយ៉ាងជាក់លាក់ទាំងអស់នោះប៉ុណ្ណោះ។ *ការខកខានមិនបានបញ្ជាក់ អំពីការជំទាស់ មិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីការយល់ព្រមទទួលយកនោះទេ។* លើសពីនេះទៀត ការជំទាស់ ណាមួយដែលមានក្នុងបញ្ជីនៅលើឧបសម្ព័ន្ធដែលបានភ្ជាប់មកជាមួយ គឺស្ថិតនៅក្នុងជម្រើសមួយ ទៀតទៅនឹងការជំទាស់ណាមួយ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានលើប្រភពនៃឯកសារ ដូចជា ប្រតិចារឹក

¹¹ ការជំទាស់ កថាខណ្ឌ ២០ ដល់ ៣៣។

¹² ចម្លើយតបបឋម កថាខណ្ឌ ២៦ ដល់ ២៧។

¹³ ការជំទាស់ កថាខណ្ឌ ៤៤។ ចម្លើយតបបឋម កថាខណ្ឌ ១២ ដល់ ២៣ និង ២៨ ដល់ ៣៦។

¹⁴ ចម្លើយតបបឋម កថាខណ្ឌ ៣២ ដល់ ៣៥។

សំណុំរឿង ០០១ និងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយណាមួយដែលមិនធ្វើឡើងដោយ ក.ស.ច.ស ឬ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជាដើម។

ការកែប្រែចាប់តាំងពីដាក់សំណើសុំបន្ថែម

- 7. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយជាច្រើននៅលើ ឧបសម្ព័ន្ធដែលបានកែសម្រួលរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា មិនបានបង្ហាញនៅលើសំណើសុំពាក់ព័ន្ធ នឹងដំណាក់កាលទី ១ សំណើសុំពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលទី ២ ឬសំណើសុំបន្ថែមនោះទេ¹⁵។ ចម្លើយទាំងនោះមួយចំនួនមានការពាក់ព័ន្ធនឹងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សី ដែល ត្រូវបានកំណត់ពេលវេលាឱ្យមកផ្តល់សក្ខីកម្ម នៅខណៈពេលដែលសំណើសុំបន្ថែមត្រូវបានដាក់ ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានរក្សាសិទ្ធិរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ ទាំងនោះ¹⁶។
- 8. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះធ្វើការណែនាំសហព្រះរាជអាជ្ញា ឱ្យធ្វើការកំណត់ អត្តសញ្ញាណនៃកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយទាំងអស់ ដែលបានបញ្ចូលនៅលើឧបសម្ព័ន្ធដែល បានកែសម្រួល និងដែលមិនត្រូវបានស្នើសុំឱ្យទទួលស្គាល់កាលពីលើកមុន ទាំងនៅក្នុងសំណើសុំ ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលទី ១ សំណើសុំពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលទី ២ ឬសំណើសុំបន្ថែម និង ឱ្យធ្វើការកំណត់អត្តសញ្ញាណ ថាតើក្នុងចំណោមកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សី ទាំងនោះ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយណាដែលត្រូវបានកំណត់ពេលវេលាឱ្យមកផ្តល់សក្ខីកម្ម នៅក្នុងខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១២។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីត្រូវបានផ្តល់នូវឱកាស ឱ្យធ្វើការជំទាស់ ទៅនឹងកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីដែលបានលើកឡើងចុងក្រោយគេនេះ។ រាល់ កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយផ្សេងទៀតត្រូវបានបដិសេធចោល។
- 9. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏បានកត់សម្គាល់ឃើញផងដែរថា កំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយមួយចំនួន ដែលបានមកពីសំណើសុំបន្ថែមដែលបង្ហាញនៅលើឧបសម្ព័ន្ធដែលបានកែសម្រួល សំដៅពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងបញ្ហានានានៃរចនាសម្ព័ន្ធនៃក្រុមរដ្ឋបាល ផ្នែកទំនាក់ទំនង ឬផ្នែកយោធា ប៉ុន្តែមិនមាន នៅក្នុង

¹⁵ សូមមើល ឧទាហរណ៍ ឧបសម្ព័ន្ធទី ១២ ដែលបានកែសម្រួល លេខ ៣៣៩, ៤៣៣, ៥៩១។

¹⁶ សំណើសុំបន្ថែម កថាខណ្ឌ ៦។

បញ្ជីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធណាមួយចាប់ពីឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ ដល់ទី ៧ រហូតដល់សំណើសុំបន្ថែម ឡើយ¹⁷។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានផ្អែកលើឧបសម្ព័ន្ធនានាបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើជាសេចក្តីសង្ខេបដែល ងាយយល់អំពីកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយនានា ដែលទាក់ទិនទៅនឹងបញ្ហាទាំងអស់នោះ¹⁸។ ទោះក្នុងករណីបែបនេះយ៉ាងណាក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះមិនគួរធ្វើការពិចារណាលើញថា កំណត់ហេតុ នៃការស្តាប់ចម្លើយនេះមានការពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានៃរចនាសម្ព័ន្ធ សម្រាប់គោលបំណងនៃការ ជំទាស់ណាមួយ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃវិសាលភាព នោះទេ។

សំណូមពរ

- 10. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមស្នើដោយក្តីគោរពសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះ៖
  - ក. ទទួលយកឧបសម្ព័ន្ធដែលបានភ្ជាប់ជាមួយ។
  - ខ. ធ្វើការពិចារណាលើឧបសម្ព័ន្ធទាំងនោះដោយភ្ជាប់សេចក្តីជាមួយនឹងការជំទាស់ និងចម្លើយតបបឋម។
  - គ. ផ្តល់ឱកាសឱ្យមេធាវីការពារក្តីបន្ថែមទៀតក្នុងការជំទាស់ទៅនឹងកំណត់ហេតុ ឬពាក្យបណ្តឹងមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធដែលកែតម្រូវ ប៉ុន្តែមិនមែនឧបសម្ព័ន្ធណា ដែលដាក់រួច ហើយដែលទាក់ទងនឹងសំណើដំណាក់កាលទី I ទី II ឬក៏សំណើ បន្ថែមទៀត។

សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ នួន ជា

សុន អារុណ

Victor KOPPE

¹⁷ សូមមើល ឧទាហរណ៍ ឧបសម្ព័ន្ធទី ១២ ដែលបានកែសម្រួល លេខ ៣៦៣។

¹⁸ សំណើបន្ថែម កថាខណ្ឌ ៨។